

Toimintakulttuurin juurruttaminen organisaatiossa - osaamisen jakamisen käytännöt

Elina Kataja
Lto, KM, päiväkodin johtaja
Lempäälän kunta

Kohti osallisuuden pedagogiikkaa

- keskeiset kysymykset ja työyhteisön kipukynnykset
- Millaisia lapsia haluamme kasvattaa? Millaisin menetelmin pääsemme tähän?
- Mitä on oppiminen? Missä se tapahtuu? Mikä on motivaation ja sitoutumisen merkitys oppimisessa?
- Mistä nousevat toiminnan tavoitteet? Toiminnan sisällöistä vai lasten tarpeista?
- Mitä ovat päiväkodin ohjatut hetket? Entä ne ohjaamattomat?
- Mitä on vapaa leikki? Mitä on ohjattu leikki? Mitä leikissä opitaan ja mitkä ovat sen tavoitteet?
- Mitä on pedagogiikka? Mitä on suunnittelu? Onko huoli, että jos luovutaan tuokiosuunnittelusta, luovutaan pedagogiikasta?
- Voiko toiminnassa olla tavoitteita, mikäli tartutaan lasten aloitteisiin?

Mitä osallisuus meille tarkoittaa?

- Käsitteen määrittely, merkityksen anto ja sitoutuminen – puhummeko samasta asiasta?
- Osallisuuden määrittelyä meidän työyhteisössämme:
  - Aito kohtaaminen ja läsnäolo
  - Yhteinen arki, yhteiset merkitykselliset kokemukset
  - Yhteisön näkökulma
  - Tilaa ajatella, tehdä valintoja, miettiä niiden seurauksia, ratkaista ongelmia ja ristiriitoja
  - Mahdollisuuksien näkökulma
  - Arjen pedagogisuus
  - Oppimisen yhteys sisäiseen motivaatioon ja sitoutumiseen
  - Lähtökohtana lasten tarpeet, ei aikuisten
  - Hetkeen tarttuminen
  - Ihan muuta kuin sitä, että lapset päättävät
  - Pedagoginen suunnittelu keskittyy kokonaisuuksiin, suuriin tavoitteisiin, laajempaan suunnitteluun tuokiosuunnittelun sijaan

Toimintakulttuurin juurruttamisen ja osaamisen jakamisen työtavat

- Pedagoginen tiimi yhteisen kasvatustajattelon työstämisen alueena
- Tukena johtajan vierailut ryhmissä; havainnointi, dokumentointi, pedagogisen keskustelun avaaminen
- Pedagoginen blogi yhteisen keskustelun ja dokumentoinnin yhtenä foorumina
- Työyhteisön sisäiset koulutuspäivät
- Kouluttajana toimiminen seutukunnallisessa + ulkopuolisessa yhteistyössä
- Vertaistimiverkosto
- Osallisuuden tematiikka kuntavasussa, lapsen vasulomakkeissa, laatukäsikirjassa, koulutussuunnittelussa...
- Lempäälä on matkalla yhteiseen osallisuuteen, mutta oikotietä ei ole

Matka jatkuu – mitä on käsissämme nyt?

- Sitoutuminen, motivaatio, työn imu ja -palo
- Into kehittää, työstää, prosessoida
- Kyseenalaistaminen, niin totuttujen käytäntöjen kuin oman itsensäkin
- Vastuunotto, jokainen vaikuttaa kokonaisuuteen
- Suunnittelu ja dokumentointi, pedagoginen keskustelu
- Aikaa on kaikkeen siihen, mikä koetaan merkitykselliseksi ja mikä vie eteenpäin yhteisesti määriteltyjä, arvokkaita päämääriä
- *”Meidän päiväkotia on matkalla. Joku sanoisi, että pitkällä. Joku hölmö saattaisi sanoa, että tähän on jo valmista, nyt voitais keskittyä seuraavaan projektiin. Vaan missä me oikeasti olemme? Alussa. Matka on vasta alkanut.”*